

In memoriam Fokko Niesen (6 juni 1913 - 7 februari 2002)

Op 7 februari jl. overleed in een verpleeghuis te Heemstede op 88-jarige leeftijd de Haarlemse vogelwaarnemer en natuurkundige Fokko Niesen. Zijn eerste schreden op het vogelaarspad zette Fokko Niesen tijdens zijn middelbare schooltijd, in de tweede helft van de jaren twintig. Vanaf dan waren vooral de toen nog ongerepte Amsterdamse Waterleidingduinen het doel van vele excursies. In 1938 trad Niesen toe tot de Club van Nederlandsche Vogelkundigen (een vereniging van nog maar 109 leden). Op de eerste Club-vergadering die hij bezocht, toonde hij een afwijkend gekleurd ei van de Holenduif en een dwergei van de Boerenzwaluw (*Limosa* 12: 40). Deze vreemde eieren werden verzameld tijdens het ringen van nestjongen. In zijn verzameling bevindt zich ook een ei van Raaf (uit de collectie Bartels) en een Grielenai.

Kennelijk had Niesen al in de tweede helft van de jaren dertig een ringvergunning, en mogelijk zijn er dus nog terugmeldingen van zijn ringactiviteiten terug te vinden in het archief van de Nederlandse Ringcentrale in Heteren.

Begin jaren veertig fotografeerde hij in de Amsterdamse Waterleidingduinen tweemaal een nest van de Griel (in 1940 in het Sternveld, ten westen van Aerdenhout en in 1942 langs de Transportweg, nu Lindenbergweg, onder de Tonnenberg, ten westen van Vogelenzang). Samen met Wim Resoort deed hij gedetailleerd verslag van de strenge winter van 1942 in Kennemerland (*Limosa* 15: 71-93, 1942). De vorst viel dat jaar in op 15 januari en duurde tot de dooi-inval op 15 maart. Eind januari en begin februari viel een zwaar pak sneeuw, was er een claim van een Sneeuwuil in Haarlem-Zuid en werden verscheidene Zeearenden gezien. Ook wemelde het van Grote Burgemeesters, met maximaal 6 ex. begin januari.

In de jaren zeventig was hij bestuurslid van de Club van Nederlandsche Vogelkundigen, die toen als sectie van de in 1956 verenigde Nederlandse Ornithologische Unie opereerde. Tevens was hij actief betrokken bij het ringwerk op de vinkenbaan Jacob van Lennep in de Kennemerduinen.

Zijn eigen waarnemingen zijn ongetwijfeld terug te vinden in de jubileumpublicatie bij de 75^e verjaardag van Jan P. Strijbos, in het Vogeljaar: *De vogels van Zuid-Kennemerland* (Akkerman & Niesen, Vogeljaar 14(1), maart 1966 pp. 22-82). Opgedragen aan de jarige nestor van de Zuid-Kennemerlandse vogelaars, voert deze streekavifauna 288 vogelsoorten op, waaronder 127 soorten

broedvogels. Het werk steunt op vogelwaarnemingen vanaf medio negentiende eeuw tot begin jaren zestig.

Niesen heeft voor dit overzicht nog een interessant archief over de natuur en vogels van Zuid-Kennemerland bijeengebracht, dat thans wordt beheerd door zijn zoon Harm (Bergen, Noord-Holland). Gezien Fokko Niesens veldornithologische activiteiten in de regio, die meer dan een halve eeuw omspannen, zou dat zeker nog een nadere bestudering verdienen.

Beste Harm, zeer gecondoleerd en alle sterkte gewenst met het verlies van je vader.

Ruud Vlek